

D ů v o d y:

Výrok napadeného usnesení jest správný, vyhovuje stavu věci i zákonu. Správnost jeho odůvodnění netřeba rozebíratí, protože žádosti, kterou rekursní soud zamítl, nemohlo býti podle § 57 knih. zák. vůbec vyhověno. Žadatelé nenavrhli proti přesnému doslovu § 57 knih. zák. výmaz zápisů, které byly vymoženy po podání žádosti za poznámku, z á r o v e ň se žádostí, podle níž byl povolen vklad zcizení nemovitosti v poznamenaném pořadí. Vklad ten byl povolen na žádost ze dne 8. února 1930, kdežto o výmaz zápisů, které byly vymoženy po podání žádosti za poznámku, bylo žádáno teprve podáním ze dne 11. března 1930, tedy v době, v níž žadatelé nebyli již oprávněni podati žádost, o niž tu jde (§ 57, 94 čís. 2 kn. zák.). Názor tu hájený jest až na ojedinělé výjimky i v písemnictví i v rozhodování shodně uznáván za správný. Bylo proti němu sice namítnuto, že je příliš formalistický a že není odůvodněn potřebami obchodního a právního styku. Než tyto námítky neobstojí. Knihovní zákon jest podle své povahy právním řádem upravujícím soudní řízení v knihovních věcech, tedy veřejnoprávním předpisem zaručujícím bezpečnost právního styku, musí proto, nemá-li se minouti účelem, býti vykládán přesně, takže slovo »zároveň« v § 57 kn. zák. nelze pominouti, jako kdyby tam nebylo. Mimo to vyhovuje jen tento přesný výklad zásadě o důvěře ve veřejné knihy, protože by třetí osoby snadno mohly býti uvedeny v omyl o pravém knihovním stavu, zejména, kdyby zápisy, které byly vymoženy po podání žádosti za poznámku, zůstaly váznouti delší dobu, po případě několik let. Poté by jejich souvislost s poznámkou snadno mohla býti přehlédnuta nebo by v třetí osobě snadno mohlo býti vzbuzeno domnění, že nový nabyvatel nechal práva v řečeném mezidobí zapsaná úmyslně na základě zvláštního ujednání s dřívějším vlastníkem váznouti jako závazná i pro sebe. Praktická potřeba, by výmazy oněch zápisů z mezidobí byly vykonány co nejdříve, plyne i z toho, že v Rakousku v popřevratové novele ke knihovnímu zákonu, v níž strohost předpisu § 57 měla býti zmírněna, bylo přece jen stanoveno, že se výmaz musí státi do čtrnácti dnů ode dne pravomoci usnesení, jímž byl povolen převod vlastnického práva v poznamenaném pořadí.

Čís. 10682.

I před třetí dílčí novelou k obč. zák. byla zákazu zcizení přiznávána věcná účinnost v plném rozsahu, nanejvýš šlo-li o to, založiti jím čekatelství zabezpečující nemovitý majetek dětem.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1931, R I 189/31).

Podle notářského spisu ze dne 18. září 1927 byla na nemovitostech poznamenána fideikomisární substituce ve prospěch Anny R-ové. Žádosti manželů R-ových, by na polovinu nemovitostí bylo vloženo vlast-

nické právo pro Antonii R-ovou, knihovní soud vyhověl, rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Pro stěžovatelku (Annu R-ovou) jest na nemovitostech poznamenána fideikomisární substituce podle notářského spisu ze dne 18. září 1907, který stanoví, že nemovitosti, kdyby Antonín R. je zcizoval, a nejdéle po jeho úmrtí připadnouti mají do vlastnictví jednomu z dětí, mezi nimiž jest uvedena i stěžovatelka. Toto knihovní právo stěžovatelky bylo by vkladem práva vlastnického na polovici pro Antonii R-ovou porušeno, dokud stěžovatelka nedá souhlas k provedení žádaného zápisu knihovního. Ze stížnosti jest patrné, že takový souhlas nedává, naopak nesouhlas se uplatňuje, a proto bylo stížnosti vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací stížnosti lze dáti za pravdu, že v ustanovení IV odstavce notářského spisu ze dne 18. září 1907 nelze shledati ani zřízení předkupního práva ani povolání za dědice. Ale mylný jest její názor, že ono ustanovení je nezávazné i proto, že v něm nelze shledati ani svěřenské náhradnictví (fideikomisární substituci), jelikož toto prý může býti zřízeno jen platným posledním pořízením podle § 604 obč. zák. a násl. V podstatě jde tu o zákaz zcizení v zájmu potomstva nabyvatele, kterýmžto zákazem zcizení jest však vlastnické právo nabyvatele nemovitosti obmezeno stejně jako se obmezuje dědicovo právo zřízením svěřenského náhradnictví podle § 613 obč. zák. Že takový zákaz může býti po případě i smluven, plyne jasně z předpisu § 364 c) obč. zák., zavedeného III. dílčí novelou k obč. zák. z roku 1916. Ovšem jde v souzeném případě o zákaz zcizení, pokud se týče o svěřenské náhradnictví ze smlouvy sjednané již v roce 1907, tedy v době před III. dílčí novelou, a dotčenému jejímu předpisu nebyla přiznána zpětná působnost, takže jest souzený případ posuzovati podle starších (nenovelisovaných) předpisů obč. zák. Avšak i za jejich platnosti byla i v písemnictví i v rozhodování obdobným knihovním zápisům zákazu zcizení přiznávána věcná účinnost v plném rozsahu, najmň, šlo-li — jako v souzeném případě — o to založiti jím čekatelství zabezpečující nemovitý majetek dětem.

Čís. 10683.

Z toho, že zaměstnavatel opomenul přihlásiti zaměstnance k nemocenskému pojištění, nelze vyvozovati jeho povinnost, by hradil léčební náklady, jež na léčení pojištěncovo vynaložila třetí osoba.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1931, Rv I 578/30).

Žalobce domáhal se na žalovaném spolku náhrady nákladu, tvrdě, že žalovaný spolek opomenul svého zaměstnance, žalobcova syna, přihlásiti k nemocenskému pojištění a že důsledkem tohoto opomenutí byl